

ע"פ 8835/22 - עו"ד דוד גולן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
ע"פ 8835/22

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: עו"ד דוד גולן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה
בפתח תקווה בתת"ע 3217-04-22 מיום
18.12.2022 אשר ניתנה על ידי כבוד השופטת
הבכירה א' וישקין

בשם המערער: בעצמו

פסק-דין

ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (השופטת הבכירה א' וישקין) מיום 18.12.2022 בתת"ע 3217-04-22 ובכ-40 הליכים נוספים (להלן: ההליכים) שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. המערער הוא עורך דין בעל משרד העוסק בדיני תעבורה, ושבּו עובד, בין היתר, גם בנו (להלן: עו"ד אדיר גולן).

2. ביום 15.9.2022 התקיים דיון טיעונים לעונש בהליך שבו ייצג עו"ד אדיר גולן (נ"ב 12805-03-20; להלן: ההליך הראשון). מפרוטוקול הדיון עולה כי בשעה 12:34 ניתנה החלטה הבאה:

"הדיון קבוע לשעה 10:30. הנאשם ממתין בסבלנות באולם בית המשפט. כמוהו אף התובעת והשופטת. מטעם שלא הוברר, עו"ד גולן הציץ בבוקרו של יום באולם, ומאז נעלמו עקבותיו. אשר על כן, הריני דוחה הדיון ב-10 דקות במהלכם הנאשם ימצא את סנגורו ויגרום להתייצבותו המידית בפני המותב"

(להלן: החלטת המותב).

בהמשך צוין בפרוטוקול: "השעה 13:06, התייצב עו"ד אדיר גולן". כעולה מפרוטוקול הדיון, באי כוח הצדדים ביקשו לכבד הסדר טיעון שאליו הגיעו, ובית המשפט נעתר לבקשה וגזר את דינו של הנאשם באותו הליך.

3. ביום 20.9.2022 הגיש המערער בקשה לפסילת המותב במסגרת הליך אחר שבו הוא מייצג (תת"ע 8024-08-21). לטענתו, במסגרת ההליך הראשון ביזה המותב את עו"ד אדיר גולן והשפילו בפני עורכי-דין אחרים ובפני מרשו שהיו באולם, במילים הבאות:

"איזה מין עו"ד אתה?

הוא שולח את הילד שלו להופיע כשהוא לא מכיר את התיק.

אתה בטוח שלמדת משפטים?

ככה זה במשרד גולן, לא מכירים את התיקים.

לנאשם זה ראוי שיהיה עו"ד שמכיר את התיק".

המערער טען כי זהו "קצה הקרחון של התעמרותו של מותב זה כלפי משרדו של [המערער]" והוסיף כי אין זו הפעם הראשונה בה משפיל המותב את עו"ד אדיר גולן. נוכח האמור טען המערער כי לא ראוי שהמותב ימשיך וידון "בתיקי [המערער] הקבועים בפניו". לטענתו, קיים חשש כי לקוחות עלולים לאבד אמון במשרדו נוכח "הטחת העלבונות" הנטענת, ואף שהוא "הבליג במשך תקופה ארוכה" - לאחר האירוע מיום 15.9.2022, יש להורות על העברת ההליכים למותב אחר.

4. המשיבה התנגדה לבקשת הפסלות וציינה כי בירור עם באות-כוחה שנכחו בדיון העלה כי הן "אינן זוכרות את שנאמר בדיון מעבר למצוין בפרוטוקול". נטען כי הטענות ל"התעמרות" מצד המותב הן כלליות ואינן מצדיקות את פסילת המותב.

5. בחלוף כשלושה חודשים, ביום 18.12.2022 דחה המותב את בקשת הפסלות. בפתח ההחלטה צוין כי את הבקשה הגיש המערער, אף שהוא לא נכח בדיון אלא בנו, ולפיכך הוסיף המותב כי הוא מבקש לנהוג "במשנה זהירות כדי שלא לפגוע במרקם היחסים בין [המערער] לבין בנו". לגופו של עניין צוין המותב כי בהליך הראשון התייצב הנאשם בשעה 10:30 אך באי-כוחו לא הגיעו, והוא החל להביע תרעומת על כך שבעלי דין אחרים נכנסים בינתיים, "נשמעים

ויוצאים", בעודו ממתין. בנסיבות אלה, כך פורט, ניתנה החלטת המותב, ולאחריה, כעולה מן הפרוטוקול – התקיים הדיון. המותב הדגיש כי במהלך הדיון לא נכחו בעלי דין ועורכי דין אחרים, וקבע כי פרוטוקול הדיון משקף נאמנה את הנאמר בדיון. המותב הוסיף כי "ככל שזכרנו מגיע, האמירות המיוחסות לי לא נאמרו מפני, אפשר ודברי הנאשם עצמו ותרעומתו על שעות ההמתנה הארוכות או סוגיות אחרות הכרוכות בייצוגו, הושמו בפני, בשגגה או מכל סיבה אחרת". המותב ציין כי לו היו הדברים המיוחסים לו נאמרים על-ידו, יש להניח כי הדבר היה "נשמר בזיכרון" של באות-כוח המשיבה, והוסיף כי גם לאחר תום הדיון בהליך הראשון המשיך עו"ד אדיר גולן וטען בפניו בשני הליכים נוספים, מבלי שהעלה טענת פסלות.

המותב הוסיף והדגיש כי גם בשלב מאוחר יותר לא הוגשה בקשה לתיקון פרוטוקול הדיון, ולו היה הדבר נעשה "הייתה מתאפשרת בזמן אמת ובסמיכות להתרחשות, תגובת [באות-כוח המשיבה]". המותב הוסיף עוד כי "אין המדובר בשגגה, אלא בהתנהלות מכוונת", ותמה "מדוע מנסה [המערער] 'לפתוח חזית אישית' עם המותב", אף שהוא יודע "כי אין [ל]מותב כל עניין בזהות עורכי הדין המופיעים בפניו". המותב ציין כי אפשר שהמניע לכך הוא חוסר שביעות רצונו של המערער מהחלטות דיוניות שנתן המותב בהליך אחר שבו מייצג המערער, והדגיש כי לא ניתן "הסבר מניח את הדעת" מדוע הגיש המערער את בקשת הפסלות בלמעלה מ-40 תיקים במקביל, אך לא באחרים הקבועים בפני המותב, באופן אשר מעורר חשש שמא מדובר בניסיון לבחירת המותב. נוכח האמור, דחה המותב את הבקשה והדגיש כי החלטתו יפה לכל התיקים שבהם הוגשה הבקשה.

6. מכאן הערעור שלפניי בו חוזר המערער על טענותיו ומוסיף כי הדברים המיוחסים למותב כלפי עו"ד אדיר גולן מצטרפים להתייחסות דומה במהלך "תקופה ארוכה לפני כן", מצד המותב כלפי בתו, עורכת דין אף היא. לטענת המערער, הדברים שנאמרו לבתו גרמו לנאשם באותו הליך "לבוא בטענות כלפי משרדו". המערער מלין על כך שהמותב נדרש לבקשת הפסלות רק כשלושה חודשים לאחר הגשתה, וטוען כי ההסבר לכך הוא שהמותב "לקח לעצמו זמן רב כדי לקושש טענות שונות וזאת כדי להימנע לחלוטין מהטענה שהועלתה כאמור בבקשה". לטענת המערער בית המשפט לא התייחס עניינית לאירוע הנקודתי הנטען, והוא מוסיף כי מדברי המותב שלפיהם אפשר שההתבטאויות הן "דברי הנאשם עצמו" אשר "הושמו" בפיו של המותב בשגגה – "עולה האמת מן האירוע", ולטענתו הנאשם באותו הליך זוכר היטב את האירוע, כמו גם באות-כוח המשיבה, "אך בצר להן לא יעזו לומר זאת". המערער טוען כי גם לו היה מגיש בקשה לתיקון הפרוטוקול הייתה הבקשה "זוכה לאותה תגובה [...] מאותם נימוקים".

המערער מדגיש כי לא בחר הליכים באופן "סלקטיבי" אלא ביקש ממזכירתו להוציא מן המחשב את רשימת כל ההליכים שבהם משרדו מייצג בפני המותב, ובהם הגיש את הבקשה מבלי לבדוק את תוכן כתבי האישום. לטענת המערער אין המדובר בניסיון לבחור מותב, "כפי שלא עשה זאת במשך למעלה מ-30 שנים", והוא תוהה כיצד ניתן יהיה להופיע בפני המותב "אשר משפיל את הסיגור בצורה כה בוטה?". המערער מבקש כי יישלחו מבקרים מטעם בית המשפט לאולמו של המותב על מנת לפקח על התנהלותו, ומציין כי הגיש גם תלונה לנציב תלונות הציבור על השופטים נגד המותב, אשר מתבררת במקביל. לבסוף מוסיף המערער דוגמה נוספת מהליך אחר ל"התעמרות" המותב בדמות הימנעות המותב ממתן החלטה בבקשה שהגיש, אשר בעטיה הגיש המערער ערעור לבית המשפט המחוזי.

7. עיינתי בטענות המערער ובנספחים שצורפו להן, ובאתי לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות. המבחן

לפסילת שופט מלשבת בדין קבוע בסעיף 77א(א) לחוקבתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ולפיו "שופט לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט" (ההדגשה הוספה). בהתאם להוראות החוק, ספק רב בעיניי אם ניתן כלל להידרש להליך הפסלות במתכונת שבה הוגש. כמפורט לעיל, הליך הפסלות הוגש בשם אחד מבעלי הדין באחד ההליכים "ואחרים", וצורך לה תצהיר מטעם עו"ד אדיר גולן המתייחס לארבעה הליכים מתוכם. בהמשך צירף המערער רשימה של עשרות הליכים נוספים. בערעור שבפניי מוגדר המערער כ"מבקש" ומדינת ישראל כ"משיבה" – וזאת, בנוגע לעשרות הליכים במיוחד, כשזכרם של בעלי-הדין באותם הליכים לא בא במסגרת הערעור. המערער עצמו אינו בעל הדין בהליכים. הוא בא-כוחם של בעלי הדין וחרף כך הגיש בשמו את הערעור דנן. בעבר נפסק כי "הזכות להליך הוגן, צודק, יעיל מהיר וזול היא, בראש ובראשונה, זכותו של בעל הדין", ולפיכך כי "רק בנסיבות בהן היחסים בין עורך הדין לשופט מקימות חשש ממשי למשוא פנים בעניינו של בעל הדין יהיה מקום לפסול את השופט" (ע"א 4567/10 פלונית נ' פלוני, פסקה 4 (8.8.2010)). באותו עניין צוין אמנם כי ייתכנו מקרים חריגים ונדירים שבהם אווירה עכורה או עוינות בין עורך-דין ובין שופט יצדיקו כי אותו שופט יימנע מלשבת בדין בתיקים שבהם מייצג עורך-הדין (שם, בפסקה 5), אך נוכח האמור לעיל, ברי כי על בעל-הדין לבחור להעלות את הטענה. די בכך כדי להוביל לדחיית הערעור דנן על הסף.

8. למעלה מן הצורך אוסיף כי גם לגופו של עניין לא מצאתי עילה לפסילת המותב. טענת הפסלות שמעלה המערער מבוססת על התבטאות המיוחסת למותב בדיון שבו נכח בנו. התבטאות זו אינה מתועדת בפרוטוקול הדיון, ולא הוגשה בקשה לתיקון הפרוטוקול כנדרש (ראו: ע"פ 1609/19 שוראקי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (6.3.2019)). לא אחת נפסק כי בקשת פסלות שופט אינה תחליף לבקשה לתיקון פרוטוקול (ראו: שם), ותשובתו של המערער לקושי זה, כי בקשה כאמור הייתה זוכה "לאותה תגובה מאותם נימוקים", אינה יכולה לעמוד.

ועוד ראיתי להוסיף – לא אחת נפסק כי מצופה ממותב היושב בדין להתבטא בזהירות ובמתינות (השוו: ע"פ 8397/22 שיר נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (15.12.2022)), ולטעמי על חלק מן ההתבטאויות המופיעות בהחלטת המותב בבקשת הפסלות, בהחלט ראוי היה לוותר. עם זאת, מכאן ועד קיומו של חשש ממשי למשוא פנים בכל ההליכים שבהם מופיע המערער – רב המרחק.

9. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ז בשבט התשפ"ג (8.2.2023).

ה נ ש י א ה